

Hemşirelik ve Ebelik İçin
KADIN SAĞLIĞI ve
HASTALIKLARI

Editör

Prof. Dr. Hediye ARSLAN ÖZKAN

AKADEMİSYEN
KİTABEVİ

© Copyright 2019

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN
978-605-258-141-4

Sayfa ve Kapak Tasarımı
Akademisyen Dizgi Ünitesi

Kitap Adı
Hemşirelik ve Ebelik İçin
Kadın Sağlığı ve Hastalıkları

Yayıncı Sertifika No
25465

Editör
Prof. Dr. Hediye ARSLAN ÖZKAN

Baskı ve Cilt
Özyurt Matbaacılık

Yayın Koordinatörü
Yasin Dilmen

DOI
10.37609/akya.2021

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. *Akademisyen Kitabevi* ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşturmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. *Akademisyen Kitabevi* ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özelleştirmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM
Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A
Yenişehir / Ankara
Tel: 0312 431 16 33
siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

Mesleğe başladığımız dönemler oldukça kısıtlı hatta Türkçe yazılmış kaynağın olmadığı, sadece yurtdışından gelmiş birkaç kitabın bulunduğu yıllardı. Çünkü O dönemlerde lisans düzeyinde sadece üç hemşirelik yüksekokulu vardı ve henüz ebelikte lisans eğitimi yoktu.

Aradan geçen yıllar içinde ebelikte lisans eğitimine geçilmesi, hemşirelikte lisans ve lisansüstü programlardaki hızlı artışlarla oldukça önemli sayıda akademisyenin yetişmiş olmasıyla son on yılda bilimsel bilgi alanımıza her yıl çeşitli eserlerin üretildiğini görmek bizleri oldukça mutlu etmektedir.

Uzun yıllara dayanan kadın sağlığı ve doğum alanındaki deneyimlerimizle oluşturduğumuz bu kaynakla bizde hemşirelik ve ebelik bilimsel bilgi havuzunu biraz daha zenginleştirmek istedik.

Özellikle lisans eğitiminde olmak üzere lisansüstü çalışmalarda da kullanılabilir olan kitabımızın, müfredat programına uyumlu olmasına, mevcut kaynaklarda olmayan bazı bölümlerin eklenmesine, bazı bölümlerde kanıt temelli uygulamalara yer verilmesine özen gösterdik.

Ülkemizin farklı birçok üniversitesinden Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik ve Ebelik bölümlerinde çalışan meslektaşlarımızın katkılarıyla, öz bilgilere yer vererek, olabildiğince kolay anlaşılır bir kaynak oluşturmaya çaba gösterdik.

Bölüm yazarlığı olarak katkıda bulunan tüm arkadaşlarımıza çok teşekkür ediyorum. Ayrıca eserin kısa sürede basımını gerçekleştiren başta Sayın Yasin Dilmen olmak üzere Akademisyen Tıp Kitabevi tüm çalışanlarına şükranlarımızı sunuyorum.

Öğrencilerimize ve meslektaşlarımıza her ihtiyaç duyduklarında yararlanabilecekleri bir başvuru kaynağı olması dileklerimizle..

Prof. Dr. Hediye ARSLAN ÖZKAN

İçindekiler

Bölüm 1	
Kadın Sağlığına Giriş	1
Bölüm 2	
Üreme Organları Anatomisi ve Fizyolojisi.....	17
Bölüm 3	
Cinsel Sağlık.....	53
Bölüm 4	
Aile Planlaması Yöntemleri.....	77
Bölüm 5	
İnfertilite	119
Bölüm 6	
Gebelik Fizyolojisi	135
Bölüm 7	
Doğum Öncesi Bakım ve Fetal Sağlığın Değerlendirilmesi	171
Bölüm 8	
Gebelikte Riskli Durumlar	259
Bölüm 9	
Doğum Süreci	393
Bölüm 10	
Doğum Ağrısı ve Yönetimi.....	431
Bölüm 11	
Riskli Doğum Eylemi ve Doğum Eylemindeki Girişimler	449
Bölüm 12	
Doğum Sonu Dönem.....	493
Bölüm 13	
Doğum Sonu Dönem Riskli Durumlar	535

İçindekiler

Bölüm 14

Jinekolojide Tanı ve Tedavi..... 559

Bölüm 15

Üreme Sistemi Enfeksiyonları ve Cinsel Yolla Bulaşan Enfeksiyonlar 589

Bölüm 16

Üreme Organları Fonksiyon Bozuklukları 623

Bölüm 17

Üreme Organlarının Yapısal Bozuklukları..... 641

Bölüm 18

Üreme Organları Tümörleri..... 673

Bölüm 19

Klimakterium ve Menopoz 721

Bölüm 20

Kadın Sağlığı ve Doğumda Tamamlayıcı Tıp ve Destekleyici Bakım Uygulamalarının Kullanımı 741

Yazarlar

Prof. Dr. Hediye Arslan Özkan

Yeditepe Üniversitesi

Prof. Dr. F. Deniz Saymer

Osmangazi Üniversitesi

Doç. Dr. Semra Kocaöz

Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi

Doç. Dr. Adalet Koca Kutlu

Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Doç. Dr. Sevgi Özsoy

Adnan Menderes Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Özlem Aşcı

Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Zümrüt Bilgin

Marmara Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Nursen Bolsoy

Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Serpil Abalı Çetin

Yeditepe Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Hülya Demirci

Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Zübeyde Ekşi

Marmara Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi İlknur Münevver Gönenc

Ankara Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem Gün

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Özlem Can Gürkan

Marmara Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Nazan Karahan

Gülhane Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Feride Yiğit

Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Tülay Yılmaz

İstanbul Üniversitesi

Öğrt. Gör. Sezer Avcı

Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Öğrt. Gör. Selver Güler

Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Araş. Gör. Seda Göncü Serhatlıoğlu

Karabük Üniversitesi